

og faaet Dplysning nok til at kunne være deres yngre Medmenneskers og Landsmænds Ledere. Jeg maa igjen omtale, hvad jeg desværre forgjæves har omtalt allerede ofte paa Rigsdagen, fra den første Dag jeg sit Sæde og Stemme her, og det er det, som Kong Christian den 8de havde betænkt, havde aabenbart lovet sit Folk, en Høiskole i Sorø, som saavidt han kunde see og saavidt som Midlerne kunde bringes tilveie, skulde være et Brændpunkt for en borgerlig og folkelig Dplysning for de Borne, uden Forffjel paa Stand eller Formue, og jeg vil atter spørge: hvorfor i Guds Navn have da Undervisningsministrene i Danmark ladet det være deres første Gjerning at faae dette stillet i Bero, og deres næste Gjerning, om jeg saa maa sige, at hindre det fra nogensinde at komme frem? Hvorledes have Undervisningsministrene kunnet forsvare noget Saadant, hvorledes kan den nærværende Undervisningsminister især tænke at forsvare det, da han ikke engang har prøvet paa, som dog den første Undervisningsminister erklærede for sin Pligt, — ja ikke engang har tænkt paa — at sætte noget Andet istedet? Thi skjøndt jeg troer og i mange Aar — thi det er i mange Aar, at jeg har tænkt paa denne Ting — har haabet, at det Dieblik dog engang skulde oprinde, da Folket kunde lære at kjende sig selv og blive dygtigt til at udtale sin egen Stemme ogsaa over Rigets Anliggender — jeg siger: at uagtet jeg er vis paa, at saaledes som det staaer, saa ufolkelig som vor lærde Dannelse i det Hele er, da Kræfterne, Dplysningen og Dannelsen i den Retning maa være saa særegen, da er det en Daarlighed at ville bygge paa et saadant bredt Grundlag, da vil det være nødvendigt at samle Kræfterne i eet Brændpunkt, hvor de kunne udvikle sig, og det er aldeles vist, at naar dette kunde lykkes, saa vilde vi af os selv skabe nye Anstalter trindt omkring i Riget, der kunde fuldende, hvad jeg meget godt veed ikke kan fuldendes paa eet Sted; men jeg siger: skjøndt dette er min Dverbetvisning, saa vil jeg dog indrømme, at det er noget ganske Andet, om man siger: vi troe nu ikke det; vi troe f. Ex., at der skal, at der maa være fra Begyndelsen af Amts-skoler, at der maa være høiere Skoler,

der skulle bringe dette Stemed baade tidligere og bedre til at lykkes. Nu vel, jeg maa sige, der er stor Forffjel paa det, om man erklærer sig enten for slet ingen Ting eller erklærer det for at være en Sag saa lidet vigtig i Ministerens Dine, at det kan opsættes og overlades til Tilfældet, om der privat skulde reise sig nogen Skole, der fortjente hans Dymærksomhed og fortjente offentlig Understøttelse.

Kultusministeren: Ja, jeg troer ikke, at Sagen er saa lidet vigtig, at den skal opsættes; men jeg har fundet den saa vigtig, at den maatte udsættes. Jeg troer, at det vilde være meget u hensigtsmæssigt, om jeg her vilde forsøge at besvare de af den ærede Rigsdagsmand stillede nye Spørgsmaal paa en saadan Maade, som jeg ene kunde indlade mig paa at besvare dem, nemlig saaledes, at jeg ogsaa udtalte min Mening og Grundene til den, og det nogenlunde fuldstændig. Forresten maa jeg vedblive at være saa haard mod mig selv (Hør!), som den ærede Rigsdagsmand opfordrede mig til ikke at være det; thi naar jeg paatager mig at være Minister for en Bestyrelsesgreen, saa maa jeg ogsaa være saa haard at forpligte mig selv til væsentligt Arbeide i dette Ministerium. Jeg har aldrig sagt, at jeg var fuldkommen fremmed for Almuefolevæsenet paa den Maade, som den ærede Rigsdagsmand har opfattet det, og jeg har til den Kundskab og den Interesse, som jeg, endskjøndt jeg ved min Embedsstilling havde staaet Almuefolevæsenet fjernere, bestandig har næret derfor, alvorlig stræbt at føie den Fortroilighed, jeg paa nogen Maade har kunnet erbyrve.

Formanden: Vi kunne saa maaskee gaae over til den anden Forespørgsel. Rigsdagsmanden for Sorø Amts 5te Valgkreds har Ordet.

Frolund: Den anden Forespørgsel er i een Henseende af meget ringere Betydning end den første; thi den angaaer kun Besættelsen af nogle enkelte Præstefald her i Sjælland; men i en anden Henseende har det en Vigtighed, som det foregaaende Spørgsmaal ikke havde; thi jeg troer, at Svaret herpaa vil give os nogen Bessed om den Maade, hvorpaa Ministeriet — jeg antager nemlig, at hele Mini-